

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА "КРОК"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

Андрій КУЧКО

ПРОГРАМА

фахового іспиту з дисципліни *«Економічна теорія»*

для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК6, НРК7

(ступеня бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

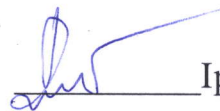
РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри теоретичної

та прикладної економіки

протокол №6 від 25 березня 2024р.

завідувач кафедри

Ірина РАДІОНОВА

Київ, 2024

ВСТУП

Прийом вступників для здобуття вищої освіти ступеня бакалавра, які здобули ступінь бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за іншою спеціальністю, або здобувають ступінь вищої освіти не менше одного року та виконують в повному обсязі індивідуальний навчальний план, для спеціальностей «Підприємство та торгівля», «Маркетинг», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Менеджмент» на 2 курс, проводиться за результатом фахового вступного випробування з дисципліни циклу професійної підготовки **«Економічна теорія»**.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Поняття економіка. Економічна наука. Основні етапи розвитку економічної науки. Предмет економічної теорії. Мікроекономіка. Макроекономіка. Мезоекономіка. Мегаекономіка.

Методи економічної теорії. Економічні категорії. Економічні закони. Функції економічної теорії. Взаємозв'язок економічної теорії з іншими науками.

Тема 2. Виробничі можливості суспільства

Потреби. «Піраміда потреб» А. Маслоу. Благо. Види благ. Економічний закон зростання потреб. Взаємозв'язок потреб і виробництва. Економічні інтереси. Економічні ресурси. Класифікація економічних ресурсів.

Основна суперечність економіки. Проблема вибору. Крива виробничих можливостей.

Тема 3. Економічна система суспільства

Економічна система. Основні елементи економічної системи. Продуктивні сили. Економічні відносини. Механізм господарювання. Система економічних відносин. Типи економічних систем. Перехідна економічна система.

Власність як економічна категорія. Власність як юридична категорія. Суб'єкти та об'єкти власності.

Тема 4. Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей

Натуральне виробництво. Товарне виробництво. Умови виникнення та існування товарного виробництва. Товар. Властивості товару.

Теоретичні концепції виникнення грошей. Сутність грошей. Функції грошей та їх еволюція. Грошовий обіг. Грошова система. Типи грошових систем. Паперові гроші. Кредитні гроші. Електронні гроші.

Тема 5. Ринок як форма функціонування товарного господарства

Ринок. Умови виникнення ринкового господарства. Етапи формування ринку. Функції ринку. Суб'єкти ринку. Об'єкти ринку. Структура ринку. Класифікація ринків. Інфраструктура ринку. Функції інфраструктури ринку. Моделі переходу до ринку. Переваги ринкової економіки. Недоліки ринкової економіки.

Тема 6. Конкуренція та монополія в ринковій економіці

Конкуренція. Умови виникнення та існування конкуренції. Негативні риси конкуренції. Позитивні риси конкуренції. Конкурентноспроможність. Методи конкурентної боротьби. Види конкуренції.

Монополія. Класифікація монополій. Природна монополія. Адміністративна монополія. Економічна монополія. Основні форми

економічних монополій. Негативні наслідки монополізації. Антимонопольна політика. Основні завдання Антимонопольного комітету України.

Тема 7. Попит та пропозиція як елементи ринкових відносин.

Ціноутворення.

Попит. Закон попиту. Графік кривої ринкової попиту. Нецінові фактори впливу на попит.

Пропозиція. Закон пропозиції. Графік кривої ринкової пропозиції. Нецінові фактори впливу на пропозицію.

Ринкова рівновага. Ціна ринкової рівноваги. Функції ціни. Класифікація цін. Методи ціноутворення.

Тема 8. Витрати виробництва та прибуток.

Підприємництво. Принципи підприємницької діяльності. Форми підприємницької діяльності. Суб'єкти підприємницької діяльності. Об'єкти підприємництва. Підприємство (фірма).

Витрати виробництва. Альтернативні витрати. Зовнішні (явні) витрати. Внутрішні (неявні) витрати. Постійні витрати. Змінні витрати. Сукупні витрати.

Суть прибутку. Теорії прибутку. Види прибутку. Норма прибутку. Функції прибутку. Економічна роль прибутку.

Тема 9. Суспільне відтворення продукту та доходу. Вимірювання обсягу національного виробництва

Суспільне відтворення. Види суспільного відтворення: просте, звужене, розширене.

Система національних рахунків. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Валовий національний продукт (ВНП). Методи обрахунку ВВП. Чистий національний продукт (ЧНП). Національний дохід (НД).

Економічне зростання. Типи економічного зростання: екстенсивне, інтенсивне, змішане. Показники економічного зростання. Чинники економічного зростання.

Тема 10. Циклічність економічного розвитку та його наслідки

Макроекономічна рівновага. Економічний цикл. Теорії циклічних коливань. Фази циклу. Економічна криза. Особливості сучасних економічних циклів і криз.

Зайнятість. Безробіття. Види безробіття. Форми безробіття. Повна зайнятість. Рівень безробіття. Закон Оукена. Соціально-економічні наслідки безробіття.

Інфляція. Причини інфляції. Види інфляції. Типи інфляції. Показники інфляції. Індекс цін (рівень інфляції). Темп інфляції. Соціально – економічні наслідки інфляції.

Тема 11. Економічна роль держави

Причини втручання держави в економіку. Державне регулювання економіки. Перерозподіл доходів. Податки. Система оподаткування. Принципи оподаткування. Методи оподаткування. Державний бюджет. Функції державного бюджету. Головні джерела надходжень до бюджету. Форми виплат із державного бюджету. Види економічної політики держави. Економічне регулювання. Адміністративне регулювання.

Тема 12. Світове господарство та форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство. Етапи розвитку світового господарства. Міжнародний поділ праці. Суб'єкти світового господарства.

Міжнародні економічні відносини. Міжнародний рух капіталів. Прямі інвестиції. Портфельні інвестиції. Міжнародне науково–технічне співробітництво. Світова торгівля.

Етапи розвитку міжнародної валютної системи. Курс валют.
Конвертованість валюти.

Тема 13. Глобалізація світової економіки

Поняття глобалізація. Фактори глобалізації. Соціально-економічні передумови. Форми прояву глобалізації. Етапи глобалізації. Глобалізація економіки. Протиріччя глобалізації економіки.

Класифікація глобальних проблем за сферами дії. Екологічна криза. Глобальні інформаційні проблеми. Передумови вирішення глобальних проблем.

**ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ» ДЛЯ ВСТУПНИХ
ВИПРОБУВАНЬ**

1. Предмет економічної теорії та методи пізнання економічних процесів.
2. Становлення та основні етапи розвитку економічної теорії як науки.
3. Функції економічної теорії.
4. Економічні потреби суспільства, їхня суть та структура.
5. Економічні ресурси та їх види. Обмеженість ресурсів та проблема вибору.
6. Основні елементи економічної системи.
7. Типи економічних систем.
8. Умови виникнення та існування товарного виробництва.
9. Сутність грошей. Функції грошей та їх еволюція.
10. Поняття ринку та умови його функціонування.
11. Суб'єкти та об'єкти ринку.
12. Інфраструктура ринку: зміст та елементи.
13. Переваги та недоліки ринкової економіки.
14. Суть конкурентних відносин. Умови виникнення та наслідки конкуренції.
15. Види та способи конкурентної боротьби.
16. Сутність і види монополізму.
17. Попит, закон попиту та його графічне зображення.
18. Закон пропозиції: зміст та графічне зображення.
19. Взаємодія попиту та пропозиції. Ціна ринкової рівноваги.
20. Витрати виробництва та їх структура.
21. Прибуток: суть та види.
22. Зміст окремих показників у системі національних рахунків (СНР).
23. Методи обрахунку ВВП.
24. Суть економічного зростання та його типи.

- 25.Промислові цикли: суть та види.
- 26.Безробіття: суть, види та наслідки.
- 27.Інфляція: причини, типи та форми проявлення. Вимірювання інфляції.
- 28.Державне регулювання економіки.
- 29.Етапи розвитку світового господарства.
- 30.Поняття глобалізація. Протиріччя глобалізації економіки.

Критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

Екзамен з предмету «Економічна теорія» проводиться в усній формі по білетах.

На екзамен виносяться вузлові питання курсу, що потребують творчої відповіді та уміння використовувати отримані знання.

Екзаменаційний білет складається із 2 теоретичних питань відповідь на кожне з яких оцінюється за шкалою від 2 до 5 балів (від 1 до 12 балів) залежно від показаного рівня знань.

Рівень досягнень	Оцінка (5- бальна шкала)	Оцінка (12- бальна шкала)	Оцінка (шкала від 100 до 200 балів)
відмінно	5	10-12	180-200
добре	4	7-9	150-179
задовільно	3	4-6	100-149
незадовільно	2	1-3	0-99

Відповідь на екзаменаційне питання, яка оцінюється в 5(10-12) балів, повинна відповідати таким вимогам:

- 1) бути повною та розгорнутою;
- 2) містити всі необхідні для розкриття змісту питання категорії та поняття;
- 3) втілювати творчі здібності студента у розумінні, викладенні й використанні навчально-програмного матеріалу;
- 4) при необхідності забезпечення повноти змісту містити порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів, знання історії виникнення та еволюції таких теорій;
- 5) бути демонстрацією здатності студента висловити та аргументувати власну думку та дотриматися власного стилю викладу матеріалу;

Відповідь на питання оцінюється у 4(7-9) бали, якщо:

1) у відповіді не забезпечено виконання хоча б одного з пунктів, вказаних вище стосовно відповіді на найвищий бал (якщо таке виконання явно потрібне для належного розкриття питання)

або

2) при розкритті змісту питання в цілому за зазначеними вимогами зроблені помилки, зокрема, не повністю розкрито суть економічних категорій та законів.

Відповідь на питання оцінюється в 3(4-6) бали, якщо:

1) у відповіді не здійснено виконання двох пунктів, вказаних вище стосовно відповіді на найвищий бал (якщо таке виконання явно потрібне для належного розкриття питання) або

2) присутні недоліки, які описані у додатковому критерії для негативної оцінки питання у 4(7-9) бали;

3) тези та висновки, зроблені під час відповіді, лише частково обґрунтовані;

4) характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає екзамен, неправильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді;

Відповідь на питання оцінюється в 2(1-3) бали, якщо кількість недоліків перевищує параметри відповіді на 3(4-6) бали, або якщо відповідь дана не на поставлене у білеті питання.

Виконання студентами екзаменаційного завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку тощо) чи підказок студент знімається з іспиту й одержує нульову оцінку.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білецька Л.В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: Навчальний посібник/ Л.В. Білецька. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 652 с.
2. Гальчинський А.С. Основи економічних знань. Навчальний посібник. /А.С.Гальчинський, П.С.Єщенко, Ю.І.Палкін. – К.: Вища школа, 2002.
3. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: Навчальний посібник/ С.Д. Дзюбик, О.С. Ривак. – К.: Знання, 2006. – 481 с.
4. Добсон С. Основы экономики: Учебное пособие/ С. Добсон, С. Полфреман. – Мн.: Экоперспектива, 2004. – 336 с.
5. Довбенко М.В. Сучасна економічна теорія. Економічна нобелелогія: Навчальний посібник / М.В. Довбенко. – К.: ВЦ «Академія», 2005. – 336 с.
6. Економіка: Навчальний посібник /За ред. С.В.Степаненка. – К.: КНЕУ, 2001.
7. Економічна теорія. Політекономія. Підручник /За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2006.
8. Економічна теорія і політекономія. Навчальний посібник / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2010.
9. Економічна теорія: вступ, макроекономіка, мікроекономіка. Навчальний посібник / За ред. О.З.Ватаманюка. – К.: ВЦ «Академія», 2011.
10. Загальна економіка. Підручник для 10-11 класів середніх загальноосвітніх закладів. /За ред. І.Ф.Радіонової. – 6-те вид., доп. і перероб. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2009.
11. Макконнелл К.Р. Экономика: принципы, проблемы и политика: Пер. с англ. 14-го изд./ К.Р. Макконнелл; С.Л. Брю. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 972с.
12. Мочерний С.В. Основи економічної теорії: Навчальний посібник/ С.В. Мочерний, О.А. Устенко. – К.: ВЦ «Академія», 2005. – 504 с.

13. Національна економіка: Навчальний посібник / В.В.Прядко. – К.: Знання, 2011.- 296 с.
14. Основи економічної науки: навчальний посібник для самостійної підготовки до курсового екзамену з економічної теорії / Н.П.Мацелюх (та інш.). – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 324с.
15. Основи економічної теорії. Посібник. /В.О.Рибалкін, М.О.Хмелевський, Т.І.Біленко, А.Г.Прохоренко. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002.
16. Ткаченко Н.О. Політична економія. Економічна теорія: Навчально-методичний посібник для студентів економічних спеціальностей коледжу. – К.: УЕП «КРОК», 2009. – 355 с.